

Nieuwbrief Evangelisch Lutherse Gemeente Gorinchem najaar 2025

Wilt u deze nieuwsbrief digitaal ontvangen en ook van andere berichten aangaande onze gemeente op de hoogte blijven? Meldt u zich dan aan bij info@fit-werkt.nl

Agenda

Datum	Dienst	Dominee	Organist
2-11-2025	Allerzielen Avondmaal	Ds. D. Ophoff	Nico
9-11-2025	I Voleinding	Dr. D. de Jong Oss	Toon
16-11-2025	II Voleinding	Pastor P. Visschers Eck en Wiel	Henny
23-11-2025	III Voleinding	Geen dienst	
30-11-2025	I Advent	Ds. B. Bregman Tricht	Henny
7-12-2025	II Advent	Ds. O. van Dongen Amsterdam	Henny
14-12-2025	III Advent Avondmaal	Ds. D. Ophoff	Toon
21-12-2025	IV Advent	Geen dienst	
24-12-2025	Kerstnacht 21.30 uur	Ds. D. Ophoff	Peter
25-12-2025	Kerstmorgen	Ds. K.A.E de Waard Doorwerth	Henny
28-12-2025	I na Kerst	Geen dienst	
04-01-2026	II na Kerstfeest	Geen dienst	
11-01-2026	I na Epifaniën	Pastor R. Dullaert Johannesburg	
18-01-2026	II na Epifaniën	Ds. E.G. Swinkels-Braaksma Ophemert	Toon
25-01-2026	III na Epifaniën	Ds. O. van Dongen Amsterdam	Henny
01-02-2026	Septuagesima	Dr. G. Landman De Bilt	Henny
08-02-2026	Sexagesima	Ds. D. Ophoff	Henny
15-02-2026	Quinquagesima/ Esto mihi	geen dienst	
18-02-2026	Aswoensdag	Ds. D. Ophoff	Henny
22-02-2026	Invocabit	Ds. K. Touwen Ede Heilig Avondmaal	Nico

Nieuws van de kerkenraad

Afscheid en bevestiging

Op 21 september nam Simone van Weelden afscheid als diaken en werd Annemarie van der Meulen in haar plaats bevestigd. We zijn heel blij dat Annemarie deze taak op zich wil nemen. In een kleine gemeente als de onze kan één persoon die bereid is om een vacature te vervullen precies het verschil maken en ervoor zorgen dat de werkzaamheden in de kerkenraad goed verdeeld kunnen worden. Het is bijzonder dat na de vele jaren waarin haar man Bob in de kerkenraad heeft gezeten, nu Annemarie in het ambt bevestigd is.

Aftredend kerkenraadslid Simone van Weelden werd in de dienst toegesproken door de voorzitter van de kerkenraad, Bert Walhain. Hij typeerde haar met het motto ‘geen woorden maar daden’ en dat is Simone echt ten voeten uit. Nuchter, praktisch, punctueel en trouw heeft ze haar ambt vervuld. Ze hield ervan om dingen bijtijds goed geregeld te hebben. Ook op deze plaats zeggen we Simone zeer hartelijk dank. We hopen nog regelmatig een beroep te mogen doen op haar kennis en ervaring.

bevestiging Annemarie

afscheid Simone

In memoriam Coby Havelaar

Op 23 augustus 2025 overleed op de leeftijd van 90 jaar Jacoba Havelaar-van der Meijden.

Binnen haar familie werd ze meestal Co genoemd, binnen de Lutherse gemeente Coby.

Coby was verknocht aan de Lutherse kerk in Gorinchem. Ze ondervond er veel steun na het plotselinge overlijden van haar man Koos in 2001 en ze voelde zich er thuis, omdat ze er de voor haar passende combinatie vond van serieus met het geloof bezig zijn en met een zekere lichtvoetigheid door het leven willen gaan.

Dat serieus met je geloof bezig zijn had ze van huis uit meegekregen als één van de 10 kinderen in het gezin Van der Meijden. Die lichtvoetigheid had ze als fijn ervaren toen ze met haar man Koos een tijdje woonde in een streek waar het merendeel van haar burens en kennissen Rooms Katholiek was.

De kinderen Ellen en Erik met hun partners Han en Petra hebben op de rouwkaart Co getypeerd met de woorden: geliefd, sociaal, belangstellend, direct, wilskracht, dankbaar en groot natuurliefhebber. Iedereen die Coby heeft gekend kan die typering alleen maar beamen.

In de bijeenkomst voorafgaande aan de begrafenis stond centraal “Uw woord is een lamp voor mijn voet”. Ook dat typeerde Coby, want ze was niet zozeer van de grote woorden, maar meer van het praktisch je geloof leven en beleven. Zo hebben we in dankbaarheid het leven van Coby Havelaar herdacht. Daarbij heeft ook de cantorij, waarvan Coby jarenlang lid was, twee liederen gezongen.

Gijsbert van der Beek

Vrijwillige bijdrage

Zoals u van ons gewend bent vragen wij u ook dit jaar weer om, indien mogelijk en voor zover u het niet al gedaan heeft, een extra (vrijwillige) bijdrage te doen.

Voor komend jaar staan er behoorlijke investeringen te wachten. Het platte dak van de consistorie dient vervangen te worden en er is nog het nodige verfwerk te doen. Dit zal ruim €20.000,- gaan kosten.

Het lukt nog steeds om onze kleine Lutherse gemeente in Gorinchem draaiende te houden, dat vinden we belangrijk en daar zijn we trots op. Wij vertrouwen er op dat u dat ook vindt en hopen van harte dat u naar draagkracht aan de oproep gehoor wilt geven.

Gemakshalve vermelden wij het rekeningnummer NL33 ABNA 0509 8420 54 (ten name van de Evangelisch-Lutherse Gemeente te Gorinchem).

Verslag kloosterweekend Lutherse kerk Gorinchem

Van 20 juni tot en met 22 juni 2025 zijn we met de Lutherse gemeente van Gorinchem op bezoek geweest in de abdij van Egmond. Het gezelschap bestond uit dertien personen. Het bijzondere is dat dit niet alleen gemeenteleden waren, maar ook familieleden en vrienden. Zelfs twee mensen van de opgeheven Lutherse Gemeente van Dordrecht, waarvan één regelmatig bij ons de eredienst bezoekt, gingen mee.

Ik denk dat dit sinds 2003 zo ongeveer de achttiende keer was dat we een kloosterreis maakten. Zelf vind ik het altijd heel bijzonder om een weekend mee te leven met broeders of zusters die besloten hebben om hun leven aan God te wijden. Ik denk dat je niet dichter bij God kunt komen dan in een klooster.

Wij zijn met de Evangelisch-Lutherse Gemeente Gorinchem meerdere keren in het klooster van de Achelse Kluis in Hamont-Achel (België) en het klooster Regina Pacis in Schoten (België) geweest. Eenmaal in het Sint Lioba klooster in Egmond en de laatste jaren bezoeken we de abdij van Egmond. We voelen ons daar thuis en zij kunnen ook wat grotere groepen ontvangen. Het zijn gezellige weekenden waarbij we veel vieringen bezoeken. In Egmond is er om 06.00 uur de metten, om 07.30 uur de lauden, om 09.30 uur een Eucharistieviering, om 12.30 uur de terts, om 17.00 uur een vesper en om 20.00 uur de dagsluiting of de completen. Je bent niet verplicht om alle vieringen te volgen maar het klooster verwacht wel dat je regelmatig aanwezig bent.

Verder heeft de abdij een mooie winkel met een grote keuze aan Oosters-orthodoxe iconen, heiligenbeelden, kandelaren, wierookbranders en veel theologische boeken. Tevens verkopen zij ook zelfgemaakte producten zoals kaarsen, kaas, jam en vruchtensappen. Rondom het klooster is er een mooi natuurgebied waar je heerlijk kunt wandelen.

Wat opvalt tijdens de vieringen is de gewijde sfeer in de prachtige kapel. Er heerst een serene stilte. In de abdij van Egmond zingt men Gregoriaans, psalmen en liederen uit het abdijsboek (ook uit de protestantse traditie) en muziek uit andere culturen. Er zijn een stuk of twaalf monniken die prachtig zingen. Tijdens de vieringen worden er veel psalmen gezongen. De kerk is dan in twee delen opgesplitst. Eerst zingt de rechterhelft van de kerk twee tot drie regels van een psalm en daarna antwoordt de linkerhelft van de kerk. Omdat de monniken zo mooi en goed zingen, is het niet moeilijk om zachtjes mee te zingen.

Zondagmorgen was er een openluchtviering op de Adelbertusakker in Egmond-Binnen. Al eeuwen trekken gelovigen naar deze plek waar Adelbert, één van de eerste missionarissen op Hollandse bodem, in 740 werd begraven. Deze akker ligt net buiten het klooster. Deze viering stond in het teken van een pelgrimage, traditie en verbondenheid.

Adelbert kwam in de zevende eeuw met Willibrord vanuit Engeland naar de lage landen om het evangelie te verkondigen. Door zijn zachte karakter en oprechte vriendschap wist hij mensen aan zich te binden. Tot op de dag van vandaag wordt zijn grafplek bezocht, als bron van geloof, hoop en liefde. In een wereld vol hopeloze situaties zijn mensen nodig die hoop geven en uitstralen. Dat was het thema van deze prachtige Eucharistieviering waar ook de plaatselijke fanfare aan meewerkte.

Aan het begin van de viering werd er een prachtig lied gezongen: 'Mensen die gaan langs vele wegen' en de tekst is van Jan Hopman. Het lied wordt gezongen op de melodie van "Licht dat ons aanstoot in de morgen". De tekst luidt als volgt.

*Mensen die gaan langs vele wegen,
altijd en iedereen op weg.*

*Geen blijvend huis, geen vaste stede:
altijd verlaten wat je hebt.*

*Geen vaste koers, geen lichtend baken,
altijd vaarwel en naar waarheen?
Opstaan en weer opnieuw verlaten
wat in de aanvang veilig scheen.*

*Mensen gaan onderweg tezamen,
spreken en vragen naar elkaar.
Zoeken de wegen als ze dwalen,
wijzen het spoor de ander aan.
Altijd weer nieuwe moed te vinden
en delend van elkanders brood.
Horen naar wat het hart beminde:
Wat is je diepst gewenste droom?*

*Aankomen wanneer? Nooit ten einde.
eens toch de lange weg gegaan.
O, mochten wij dan samen delen,
ieder vertelt zijn reisverhaal.
Het laatste doel vereent de wegen:
zal niet herkenning vrede zijn?
Over nog meer moet nu gezwegen,
meer kan een pelgrimslied niet zijn.*

Naast het ontvangen van hostie en wijn vormde dat voor mij het hoogtepunt van deze viering. Ik werd enorm geraakt door dit lied, de vele mensen om mij heen en de verbroedering.

Verder wil ik nog een paar bijzondere momenten noemen. Elke avond begint de viering aan het einde van de dag met een moment van stilte, bezinning en zelfonderzoek. Je brengt bij God datgene waar je vergeving voor nodig hebt en je onderzoekt je geweten. Ik vind dat heel zinvol en goed. In de tijd van het klooster van Achelse Kluis herinner ik me nog een prachtige tekst in dit kader. Daar hoorde ik in een gebed de volgende strofe. 'Heer, ik leg in uw scheppende handen alles wat ik vandaag onvolmaakt heb achtergelaten.' Een prachtig onderdeel van de liturgie.

Aan het einde van de complete besprekelt de abt iedere monnik en kerkganger met een wijwaterkwast met water. Dit ritueel dient als herinnering aan de doop en als teken van reiniging. Het doet mij goed om dit ritueel te ondergaan.

De middagmaaltijd werd in de refter met de monniken opgediend. Tijdens de maaltijd leest één van de monniken voor. Hij las op zaterdag de op 19 juni gehouden Anton de Kom-lezing van Nora Achahbar, voormalig staatssecretaris van Toeslagen en Douane van de partij NSC voor. In november 2024 trad zij af omdat zij de polarisatie in het kabinet zat was. Misschien goed om dit eens na te lezen. Ik werd enorm geraakt door deze lezing die bijna integraal werd voorgelezen.

Ik schreef al iets over de gewijde sfeer en de serene stilte tijdens de vieringen. Wat mij opvalt is dat dit tijdens de eucharistie misschien nog wel sterker is. In een protestantse Avondmaalsviering in sommige kerken hangt er vaak een zware, beklemmende en heel serieuze sfeer. Daar is hier geen sprake van. De viering is lichtvoetig en er zit vaart in. Maar het is zo plechtig. Dat spreekt me enorm aan. De prachtige woorden uit Mattheüs 8:8 worden gesproken door ons na de nodiging. 'Heer, ik ben niet waardig dat gij tot mij komt, maar spréék en ik zal gezond worden.' En daarna gaan we ter communie. In een zeer plechtig ritueel, geeft de priester eerst de hostie en daarna mag je de hostie in de kelk met wijn dopen. Toch iets anders dan de bekertjes die wij gewend zijn sinds de coronacrisis. Na de communie is er een vrij lange stilte. Veel mensen zitten dan geknield op een knielbankje voor de kerkbank. Prachtig moment om de aanwezigheid van Christus in brood en wijn te overdenken. Ik word blij van dit soort Eucharistievieringen. In Egmond hebben wij een aparte ruimte waarin wij als groep samen kunnen zijn. Na de complete of de avondviering om ongeveer 20.30 uur trekken wij ons daar terug. Wij ontmoeten elkaar, drinken en snoepen nog wat en vaak ontstaan er mooie gesprekken. Rond een uur of tien gaat iedereen slapen. Voor sommigen staat er om zes uur in de morgen weer een viering op het programma. Het was dit jaar weer een enorm geslaagd weekend! Voor volgend jaar is er alweer een nieuw weekend gepland.

Bob van der Meulen

Het huwelijk tussen Orgel en Reformatie

Tegenwoordig staat het orgel in veel Nederlandse kerken centraal bij de begeleiding van kerkmuziek. Maar dat is niet altijd zo geweest. Het duurde ongeveer tot 980 voordat orgels in Engelse kerken werden geïntroduceerd. In Noordwest Europa raakten orgels pas rond 1300 in gebruik in de Rooms-Katholieke kerk. Het orgel als instrument was bij haar introductie in protestantse kerken behoorlijk omstreden. Zo noemde Johannes Calvijn (1509-1564), een van de voormannen van de Reformatie, het orgel: 'de sirene van de duivel'. In Genève werd het orgel in 1536 zelfs uit de kerk gesloopt. Ook Zwingli (1484-1531) was tegen het orgelgebruik. Het instrument was in zijn ogen een symbool van rooms-katholieke extravagantie en tevens een methode om de gelovigen monddood te maken. Het orgel was in hun ogen een uitvinding van 'de prins der duisternis'. In Nederland koos Constantijn Huygens (1596-1687) voor een tussenweg. Hij vond de gemeentezang zeer slecht, omdat er geen begeleiding was. Daarom pleitte Huygens in zijn boek: 'Gebruyck of Ongebruyck van 't Orgel in de Kerken der Vereenighde Nederlanden' (1641) voor een voorzichtige en verstandige omgang met het orgel in de eredienst. En wel op een manier dat het zingen waardiger zou zijn en tot eer van God. Uiteindelijk won deze overtuiging het.

En rond het midden van de 17^e eeuw kwamen er, op verzoek van gemeenteleden, steeds meer orgels de kerken binnen. Toch bleef er ook weerstand tegen het orgel. De reformatorische ijzervreter Voetius (1589-1676) vond het orgel gevaarlijk en verdacht. Hij beweerde: 'Als kerken dit instrument zouden gebruiken, keerden ze terug naar het katholicisme, zoals een hond terugkeert naar zijn kots!' Maar na verloop van tijd werd het orgel steeds meer een belangrijk begeleidingsinstrument voor de gemeentezang. En natuurlijk heeft het orgel meer belangrijke functies in de kerk.

Hier volgt een opsomming:

- 1) Begeleiding van de zang: Het orgel begeleidt de gemeentezang en het koor, waardoor er een harmonieus samenspel ontstaat en de zang wordt versterkt.
- 2) Muzikale intermezzo's: Tijdens de liturgie kan het orgel worden gebruikt om instrumentale muziek te spelen. Bijvoorbeeld tijdens het avondmaal. De sfeer wordt versterkt en de aandacht wordt gevestigd op deze specifieke momenten.
- 3) Voor- en naspelen: Het orgel speelt een inleidende melodie of naspel bij liederen. Dit helpt om de melodie te introduceren en de sfeer van het lied te bepalen.
- 4) Creëren van sfeer en stemming: Het orgel kan door zijn veelzijdige klankkleuren en dynamische mogelijkheden een passende stemming realiseren, die past bij de kerkdienst. Denk bijvoorbeeld aan orgelspel na de preek (Musica pro Deo).
- 5) Muzikale omlijsting van ceremoniële momenten: Bijvoorbeeld bij doop, huwelijk of uitvaart. De betekenis van het moment wordt versterkt door het orgelspel.
- 6) Concertfunctie: Het orgel wordt ook vaak gebruikt voor concerten. Hier wordt dan een breder publiek bereikt, dat de schoonheid van kerkmuziek kan ervaren.

Het orgel is dus een veelzijdig instrument, dat een belangrijke rol speelt in het kerkelijk leven, de eredienst en in het culturele leven. Kortom: Na een stroef begin is het huwelijk tussen Orgel en Reformatie toch goed gekomen.

Henny Blom

Kerkasiel

Wijkgemeente Open Hof, onderdeel van de Protestantse Gemeente Kampen, biedt vanaf 21 november 2024 kerkasiel aan de familie Babayants. Deze familie loopt groot gevaar om uitgezet te worden. Vanuit die angst hebben zij op de deur van deze kerk geklopt. Door de familie is een (herhaalde) asielprocedure gevoerd, met uiteindelijk een recente negatieve beslissing. Deze procedures hebben uiteindelijk 11 jaar geduurd. De vier kinderen zijn geworteld in Nederland. Uitzetting van dit gezin is een schrijnende situatie. Wijkgemeente Open Hof Kerk doet dan ook een dringend beroep op de overheid om met hen in gesprek te gaan over een pardonregeling voor dit gezin, evenals voor gezinnen in vergelijkbare situaties.

Kerkasiel is een gewoonterecht dat iedere kerk het recht geeft vluchtelingen op te vangen tijdens een godsdienstoefening binnen kerkgebouwen. Tijdens deze kerkdiensten mag de overheid (lees: politie of vreemdelingendienst) nooit binnenvallen om uitgeprocedeerde mensen te arresteren en vervolgens uit te zetten. In Kampen is daarom vanaf 21 november een 24/7 doorlopende kerkdienst gaande, een actie die overigens volledig wordt gesteund door de Protestantse Kerk in Nederland.

Vanaf het begin van het kerkasiel in Kampen hebben zich al meer dan 300 predikanten aangemeld om deze eredienst continue gaande te houden. Ook is er een oproep gedaan aan organisten/musici om zich te melden. Nico Blom heeft zich hiervoor ook aangemeld en op 18 oktober heeft hij zijn medewerking verleend. 22 november speelt Nico weer, hiervoor doet hij een oproep aan mensen die eventueel met hem mee willen naar Kampen. Oproep is te lezen in de editie van Kruispunt.

Voor meer informatie www.kerkasielkampen.nl. Je vindt hier alle achtergronden en actuele informatie over deze broodnodige kerkasielactie in Kampen.